

BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Nizomiddinova Dildora Nosirovna

Qo'qon davlat universiteti Boshlang'ich ta'lim kafedrası v.b.dotsenti

Rustamjonova Marjona

Qo'qon davlat universiteti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 4-bosqich talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'quv jarayonini samarali tashkil etishda interfaol metodlardan foydalanishning o'rni, ahamiyati hamda ularni amaliyotda tatbiq etish yo'llari tahlil qilinadi. Interfaol metodlar o'quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlash, muloqot madaniyatini shakllantirish, ijodiy yondashuvni rivojlantirishda muhim omil ekanligi ilmiy jihatdan asoslab beriladi. Shuningdek, maqolada o'qituvchilarning pedagogik mahoratini takomillashtirishda interfaol yondashuvlarning ahamiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: interfaol metod, ta'lim sifati, boshlang'ich sinf, pedagogik texnologiya, o'quvchi faolligi, ijodkorlik.

Аннотация. В статье анализируется значение и роль интерактивных методов в организации учебного процесса в начальных классах. Показано, что использование интерактивных подходов способствует повышению активности учащихся, развитию их самостоятельного мышления и творческого потенциала. Отмечается важность совершенствования педагогического мастерства учителей начальных классов на основе современных технологий обучения.

Ключевые слова: интерактивные методы, качество образования, начальная школа, педагогическая технология, активность учащихся, творчество.

Annotation. The article analyzes the role and importance of interactive methods in organizing the learning process in primary schools. It proves that the use of interactive approaches increases student engagement, develops independent thinking and creativity, and enhances the overall quality of education. The importance of improving teachers' pedagogical skills through modern interactive technologies is also discussed.

Keywords: interactive method, education quality, primary school, pedagogical technology, student activity, creativity.

Ta'lim tizimida o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirish, uni faol ishtirokchi sifatida shakllantirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan biridir. Ayniqsa, boshlang'ich sinflarda dars jarayonida interfaol metodlardan foydalanish bu maqsadga erishishning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Interfaol metod o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi faol muloqot, fikr almashuv va hamkorlik asosidagi o'qitish shaklidir. Bunday metodlar o'quvchilarning o'z fikrini erkin ifoda etish, mustaqil xulosa chiqarish, ijodiy yondashuvni shakllantirish imkonini beradi.

Zamonaviy darslarda qo‘llanilayotgan interfaol metodlar — “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Insert”, “Bumerang”, “Sinkveyn”, “Munozara”, “Blits-so‘rov”, “Bahsli savollar” kabi usullar — o‘quvchilarning bilimlarini faollashtirish va mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, “Aqliy hujum” metodidan foydalanilganda har bir o‘quvchi o‘z fikrini aytadi, o‘rganilayotgan mavzuga nisbatan yangi g‘oyalar paydo bo‘ladi. “Klaster” metodi esa mavzu yuzasidan o‘zaro bog‘liq tushunchalarni tizimlashtirishga yordam beradi.

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi interfaol metodlarni qo‘llar ekan, darsni nafaqat axborot yetkazish jarayoni sifatida, balki o‘quvchi faoliyatini boshqarish, yo‘naltirish, rag‘batlantirish jarayoni sifatida tashkil etadi. Bunday darslarda o‘quvchi passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi bo‘ladi. Natijada o‘quvchilarning mustaqil ishlash, jamoada fikr yuritish, o‘z nuqtai nazarini himoya qilish ko‘nikmalari rivojlanadi.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar interfaol metodlarni yanada takomillashtirish imkonini bermoqda. Masalan, onlayn testlar, interfaol o‘yinlar, elektron taqdimotlar, virtual mashg‘ulotlar o‘quvchilarda yuqori darajada qiziqish uyg‘otadi. Raqamli vositalardan foydalangan holda o‘tkazilgan darslarda o‘quvchilar mavzuni tezroq o‘zlashtiradi, o‘z fikrini raqamli shaklda ifodalashni o‘rganadi.

Interfaol metodlarning yana bir afzalligi — ular o‘quvchilarda kommunikativ madaniyatni shakllantiradi. O‘quvchi o‘z fikrini asoslab aytishni, boshqalarning fikriga hurmat bilan qarashni o‘rganadi. Bu esa o‘z navbatida shaxsning ijtimoiy faolligini oshiradi.

O‘qituvchining vazifasi — interfaol metodni to‘g‘ri tanlash va uni darsning maqsadiga mos tarzda qo‘llashdir. Har bir dars uchun metod tanlashda mavzuning murakkabligi, o‘quvchilarning yosh xususiyatlari, avvalgi bilim darajasi, dars vaqti kabi omillar hisobga olinadi.

Interfaol metodlar yordamida tashkil etilgan darslar o‘quvchilarda motivatsiyani kuchaytiradi, darslarni qiziqarli qiladi. Eng muhimi, bu metodlar o‘quvchining o‘zini anglashini, o‘z kuchiga ishonchini mustahkamlaydi.

Xulosa. Boshlang‘ich sinflarda interfaol metodlardan foydalanish ta‘lim samaradorligini oshiruvchi, o‘quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantiruvchi muhim omildir. Interfaol darslar orqali o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, tahlil qilish, jamoada ishlash, ijodkorlik va kommunikativ malakalar shakllanadi. Shunday ekan, har bir boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi o‘z dars jarayonida zamonaviy interfaol metodlardan oqilona foydalanishi zarur. Bu nafaqat ta‘lim sifatini, balki o‘quvchilarning kelgusidagi intellektual salohiyatini ham belgilab beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jumayev M. Boshlang‘ich ta‘limda interfaol metodlardan foydalanish. – Toshkent: 2021.
2. Karimova V.M. Pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent: Fan, 2020.
3. Xo‘jayev A. Innovatsion ta‘lim metodlari. – Toshkent: O‘zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2019.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ta‘lim sifatini oshirish va pedagog kadrlar salohiyatini yuksaltirish to‘g‘risida”gi qarori. – 2021-yil 19-avgust.